

Manu Claeys, de man achter stRaten-generaal

‘Mensen vragen weleens of zijn die activist worden. luidste roepers vooral in de

Boekentitels met uitroeptekens zijn doorgaans te mijden, maar voor ‘Red de democratie!’ mag u een uitzondering maken. Het boek van Manu Claeys (54) is erudiet, intelligent, en brengt nuances en redeneringen die 280 Twittertekens mijlenver overstijgen. Het is een mooi en vurig pleidooi van een beroepsactivist om democratie iets ruimer te zien dan om de vier jaar een bolletje inkleuren. ‘Steeds vaker zie je dat 20 procent volstaat voor een parlementaire meerderheid. De N-VA haalde net 20 procent in België. Trump zelfs iets minder.’

YVES DESMET / FOTO'S SASKIA VANDERSTICHELE

Manu Claeys is al vijftien jaar voltijds burgeractivist in Borgerhout en Antwerpen, waar hij met stRaten-generaal, Ringland en de Ademloos-beweging van oud-reclameman **Wim Van Hees** aan de basis lag van een historisch compromis over de overkapping van de Antwerpse Ring. Uitgerend in de stad van de N-VA, de partij die bij het primaat van de politiek zweert, haalden burgerbewegingen en het middenveld hun slag thuis. **HUMO Hoe rolt een mens voltijds in het burgeractivisme?** **MANU CLAEYS** «Ik was al schrijver en ik werkte bij uitgeverij Kritak als redacteur voor de politieke boeken. Ik ben in 2003 begonnen in de wijkwerking ‘BorgerhouDt van Mensen’, waarmee we het stigma

van *Borgerokko* wilden keren. We organiseerden zelf kleinschalige dingetjes in de wijk, en wilden zo tonen dat het hier ondanks alles best fijn was om te wonen – ik woon hier trouwens nog altijd. Het was vlak na de moord op **Mohammed Achrak**. Je had de AEL die opkwam, **Dyab Abou Jahjah** die hier neus aan neus stond met commissaris **Luc Lamine** op de Turnhoutsebaan.

»Erover schrijven volstond niet langer. Ik vond dat ik de handen uit de mouwen moest steken. Dat is een beetje uit de hand gelopen (*lacht*). Toen is ook voor het allereerst het idee geopperd om de Ring te overkappen. Het liep hier vol met kleine gastjes die hun bal honderd keer per avond tegen een garagepoort trapt. Oudere mensen op het terras van hun woontoren werden daar stapelgek van. Het echte pro-

bleem was dat er geen ruimte was voor die jongens. In 2006 hebben we het idee van de overkapping al in het Ruimtelijk Structuurplan gekregen.» **HUMO Dat je activisme een voltijdse dagtaak zou worden, was niet het plan, of toch?** **CLAEYS** «Mijn idee was om schrijver te worden, maar dat is er wat bij ingeschoten. Zowel mijn vrouw (schrijfster

Anne Provoost, red.) als ik zijn in wezen kleine zelfstandigen. We dachten: we hebben wat auteursrechten, we krijgen iets voor lezingen, we hebben af en toe een werkbeurs. Als we sober leven, een goedkoop huis afbetalen, wat tweedehandsspullen kopen, naar de kringwinkel gaan en geen auto nodig hebben, waar raken we dan? Er ondertus-

herdenkt de democratie

het niet de luidste roepers Maar ik heb de indruk dat de traditionele politiek zitten'

sen zijn we vijftien jaar verder.»

HUMO Heb je je nooit afgevraagd: 'Waar zijn we verdorie aan begonnen?'

CLAEYS «Er zijn moeilijke momenten geweest, ja. Zouden we niet beter les gaan geven of zo? Maar dit is wat we graag doen. En dan zetten we de tering naar de nering. We zijn nooit op wintersport ge-

weest. Onze kinderen hebben nog geen besneeuwde bergen gezien, maar via huizenruil hebben ze meer van de wereld gezien dan veel leeftijdgenoten.

»Resultaten boeken helpt je om door te zetten. Bouwpromotoren die beseffen dat ze niet zomaar van je afraaken en om het even wat kunnen neerpoten. Burgemeester

Patrick Janssens die schrikt als je opmerkt dat zijn ruimtelijke plannen wel erg gefocust zijn op de kaaïen en de Schelde, en dat de stadsdelen aan de Ring – die andere stroom, één van vervuilende auto's – wel heel karig bedeed worden. En dan is er nog ons dossier tegen de Lange Wapperbrug, waardoor ook binnen het schepencollege twijfel

ontstond, en havenbazen als **Christian Leysen** zich begonnen te roeren.»

HUMO Je bent al vijftien jaar aan het opboksen tegen het stadsbestuur, bouwpromotoren, de Vlaamse regering, de havenlobby. Voel je je nooit een soort Don Quichot?

CLAEYS «Soms vraag je je af: voor wie zijn we ons eigenlijk kapot aan het werken? Zijn we niet gek? Maar de successen waren altijd net groot genoeg om door te zetten. Het gevoel dat je echt weegt op het beleid, dat verkozenen geen vrijbrief hebben om te doen wat ze willen, dat je echt inspraak en invloed van burgers kunt organiseren: dat motiveert je. Ik heb me weleens zo eenzaam gevoeld als Don Quichot, maar ik heb de windmolens wel zien bewegen. En je krijgt zoveel terug. Op buurtfeesten, op café, op vergaderingen zie je al die mensen wiens stem eindelijk gehoord wordt. Die mensen zijn gaan beseffen dat democratie veel meer kan zijn dan om de zoveel jaar een bolletje kleuren.

»We zijn ooit naar de rechtbank gestapt tegen een bouwpromotor die de Kievitwijk dreigde te verknoeien. En dan zag je die buurtcomités twijfelen: waar halen we de 5.000 euro voor die rechtszaak? Moeten we daar het geld van onze pannenkoekenbak aan uitgeven? Maken we daarmee het Vlaams Blok niet slapend rijk? Heel de buurt was daarmee bezig. Maar het werd een succes, en dan zie je hoe plots bijna iedereen beseft: zo kan het dus ►

► ook. Gelukkig hebben we hier een sterke lokale pers, die makkelijk een derde van de stad bereikt.

»Gemeenteraadsleden moeten zich ieder jaar door 100.000 pagina's worstelen. Daar beginnen ze niet eens aan, ze kijken gewoon naar hoe hun fractieleider stemt en volgen. Dus moet de oppositie ook van burgers en experts buiten de gemeenteraad komen. Wij maakten er een punt van om ieder dossier en alle bezwaren op twee A4'tjes te krijgen. Dat lezen ze wel.»

HUMO Jullie durven ook de media te bespelen. De Lange Wapper is er niet gekomen na een betoging van longpatiëntjes in rolstoelen. Hun school zou onder die brug komen te liggen.

CLAEYS «Nochtans hebben wij die betoging niet georganiseerd. Dat heeft die school zelf gedaan. Maar het heeft zijn effect niet gemist. Het heeft zeker geholpen om de volksraadpleging tegen de Lange Wapper te winnen, maar wij hebben die mensen echt niet voor onze kar gespannen.»

VALSE MEERDERHEID

HUMO Het kernidee van je boek is dat een representatieve democratie met om de 5 à 6 jaar verkiezingen een mager beestje is.

CLAEYS «Het heeft een tijd geduurd voor ik dat durfde te zeggen. Voor je het weet, word je bestempeld als antidemocraat. Ik hoor ook vaak: 'Als je het dan toch zo goed weet, ga dan op een lijst staan.' Of: 'Jullie zijn negativisten die de vooruitgang willen tegenhouden.' Of: 'Jullie zijn niet representatief, jullie hebben geen recht van spreken.' Alsof 'de grootste' ook automatisch altijd 'de meerderheid' vertegenwoordigt, alsof alle mensen die op één partij gestemd hebben daarmee automatisch vinden dat de oplossingen van die partij altijd en overal de juiste zijn.

»Verkiezingen zijn gedegradeerd tot een optelsommetje. Ik wil ze niet afschaffen, maar ze tot hun ware proporties herleiden. Vandaag is de hele Wetstraat voortdurend in de ban van wie zetels wint, en vooral van het theater errond, de straffe retoriek, de spitante tweets, het debat dat al dan niet overtuigend gewonnen wordt, de slimigheid waarmee een voorstel van een andere partij is afgeblokt, de fascinatie voor het restaurant waar de eerste stap naar een nieuwe coalitie werd gezet. Dat allemaal maakt

95 procent van de politieke verslaggeving uit. Terwijl beleid over het oplossen van reële problemen moet gaan. De klasieke journalistiek heeft burgerparticipatie altijd bijzonder saai gevonden.»

HUMO Vroeger werd er nog beleid gevoerd in de periodes tussen verkiezingen.

CLAEYS «Er is een cultus van de uitvoerende macht ontstaan, beheerst door de alfamannetjes die het best verkiezingen kunnen winnen. Alleen dat talent wordt nog gewaardeerd, niet of iemand problemen kan oplossen, bruggen kan slaan of compromissen kan sluiten. Want dat duidt op zwakheid en vermindert de kans van het alfamannetje om verkiezingen te winnen. Of van het alfavrouw-tje, want die zijn er ook.»

HUMO Bart De Wever speelt het polarisatiespel het meest uitgesproken, en het legt hem geen windeieren.

CLAEYS «Hij is een goed voorbeeld van een zeer ideologische denker. Hij heeft een vrij consistente visie op de maatschappij, al durft hij in de buurt van de verkiezingen al eens de pedalen te verliezen. Maar hij weet waarvoor hij staat: de conservatief die dweept met Rome, de nationalist met een geparkeerde staatshervorming, de neoliberal voor de hardwerkenden en tegen de vermeende profiteurs, de beschermer van een sociale zekerheid

Wim Van Hees en Peter Vermeulen van Ademloos, Manu Claeys, Vlaams minister-president Geert Bourgeois en minister van Mobiliteit Ben Weyts bij de ondertekening van het akkoord over de Oosterweelverbinding.

die wel kleiner moet, maar die toch vooral belaagd zou worden door nieuwkomers.

»Dat beeld wil hij omzetten in macht, en dus in beleid. Het eerste lukt voorlopig fantastisch, het tweede minder. Maar vindt hij dat erg? Ik weet het niet. Je ziet wel vaker dat macht verwerven op zich al erotiseert, een kick geeft. Burgeractivisten krijgen weleens de vraag of het niet de luidste roepers zijn die de comités sturen. Maar ik heb de indruk dat de luidste roepers vooral in de traditionele politiek te vinden zijn.»

HUMO Formele democratie is niet altijd reële democratie, ook al willen we dat graag geloven, schrijft u.

CLAEYS «In Amerika had je in 1955 een uitstekende grondwet, een vrij verkozen parlement en president, een vrije pers en een onafhankelijke rechtspraak. Maar toch mocht de zwarte Rosa Parks niet vooraan in de bus zitten. Dan weet je toch dat er iets niet klopt? Tot vandaag spelen in de VS zoveel mechanismen die maken dat er nog altijd eerste- en tweedeklass burgers rondlopen, maar dat verhindert hen niet om zich als baken van de democratie op te werpen, en zelfs het recht op te eisen om die overal ter wereld op te leggen.

»Je kunt moeilijk volhouden dat nochtans democratisch

verkozen leiders als Erdogan of Orban de democratische rechten en vrijheden van hun kiezers beschermen. Dus moet je als burger zorgen dat je ook tussen verkiezingen je stem en je invloed gebruikt.»

HUMO Dat staat een beetje haaks op de stelling van de N-VA, we hebben democratisch verkozen politici, zij zijn er om te beslissen.

CLAEYS «Bestuurders mogen beslissingen nemen, maar niet om vanuit een vermeende meerderheid al hun ideeën door te drukken. Want dat is net het grote bedrog van de representatieve democratie.

»Een mooi voorbeeld is Emmanuel Macron, een man uit de elite, die zich als anti-establishment verkoopt en zo president wordt. Drie maanden later haalt zijn partij 350 van de 560 zetels in het parlement, een meerderheid van liefst 62 procent. Maar weet je met hoeveel procent van de Fransen? De helft is niet gaan stemmen, en van de helft die wel opgedaagde, haalde hij een dikke 30 procent. Door het systeem van 'the winner takes all' krijgt hij 62 procent van de zetels, met in realiteit de steun van 18 procent van de kiesgerechtigden. Tel daar nog de mensen bij die wel Frans staatsburger zijn, maar om allerlei redenen niet kiesgerechtigd zijn, en Macron

ID - JAN VAN DE PERRE

'Mijn vrouw (rechts op de foto) en ik dachten: 'We kiezen voor een sobere levensstijl en zien wel waar we raken.' En kijk: ik ben al 15 jaar voltijds activist.'

regeert vandaag bijna als een absolute vorst met amper 12 procent van de Fransen achter zich.

»Die rekening kan je voor meer Europese landen maken, steeds vaker zie je dat amper 20 procent volstaat voor een parlementaire meerderheid. Bij de laatste federale verkiezingen haalde de N-VA in België net 20 procent van de stemmen. Donald Trump heeft het ook gehaald met net iets minder dan 20 procent, zelfs met drie miljoen stemmen minder dan **Hillary Clinton**. Dus ja, je mag de legitimatie van het beleid in vraag stellen. Moet je daarom verkiezingen afschaffen? Nee, want het is de beste manier om komaf te maken met manifest incompetente, autoritaire of corrupte bestuurders.»

HUMO Is dat nog zo? Het systeem laat net toe dat zulke figuren het halen, tegen elke verwachting in.

CLAEYS «Alle nieuwkomers en outsiders halen het door zich af te zetten tegen de oude politieke cultuur, maar onvermijdelijk worden ze daar zelf ook een deel van. Hillary Clinton heeft haar niet-verkiezing hoofdzakelijk aan zichzelf te danken, maar ook aan de teleurstelling over outsider **Obama**, die veel minder had verwezenlijkt dan hij had

beloofd. Dat is het lot van iedereen die 'change' en 'verandering' belooft: die zal altijd te klein zijn.»

VERTROUWEN DAALT
HUMO Een nieuw probleem is toch: hoe bescherm je het systeem tegen warhoofdige, labiele showfiguren als **Trump**?

CLAEYS «Net daarom moet je nog meer *checks and balances* vanuit de burgers inbouwen. Je moet nadenken hoe je democratische besluitvorming kunt verbeteren. Ons systeem is niet in rotsen gebeiteld, je kunt dat nog perfectioneren.»

HUMO Is dat zo?

CLAEYS «Minneapolis heeft bijvoorbeeld een systeem van 'ranked choice voting' voor de burgemeestersverkiezingen. Je mag er op meerdere kandi-

daten stemmen: je eerste stem voor kandidaat A, je tweede voor B, je derde voor C. Wat je vaststelt, is dat de kandidaat die de meeste tweede en derde stemmen kan halen, uiteindelijk wint. Omdat een meerderheid van de kiezers toch liever een gematigde figuur heeft.

»Kandidaten doen er dus goed aan om een zo breed mogelijk draagvlak te zoeken bij een zo groot mogelijke groep mensen. Als ze alleen maar polariseren, schaden ze vooral zichzelf. Door een ander kiesstelsel krijg je dus een ander type politicus. Onze kieswetgeving is echt aan herziening toe, want het systeem dreigt soms een *kakistocratie* op te leveren, een staatsvorm geleid door de minst geschikte mensen.»

HUMO Zegt natuurlijk een elitair intellectueel, die op het klootjesvolk neerkijkt.

CLAEYS «Ik doe al heel lang niets anders dan gewone Antwerpenaars een grotere stem geven in de besluitvorming, mijn verhouding met de gewone man zit wel goed.

»Ik hoor wel vaker dat de verkiezing van Trump de democratie verrijkt heeft, want we horen nu eindelijk de stem van een groep die we te lang hebben verwaarloosd, de *poor whites*. Dat vind ik een zwaktebod. Vooreerst omdat Trump vast niet wakker ligt van de verzuchtingen van de *poor whites*. Verkiezingen draaien steeds meer om perceptie en

emotie. Vroeger had je een respectvolle dialoog tussen de zuilen, vandaag is het agressiever, ruwer, meer een boksmatch die gretig verslagen wordt door media die op hun beurt ook steeds wanhopiger hengelen naar kijkers, lezers en klikkers. We leven bovendien in een wereld die door groeiende migratie steeds complexer wordt en moeilijker te beheersen valt. In zo'n klimaat gedijt de politicus die angst en onzekerheid vergroot, detecteert, en beweert er simpele oplossingen voor te hebben: bouw een muur rond Mexico en het is opgelost.»

HUMO Misschien is het wel goed dat die angst en ongerustheid de politieke agenda gehaald hebben.

CLAEYS «Maar we hebben de *poor whites* toch niet vandaag ontdekt? Die rijden toch al twintig jaar rond in hun pick-ups met bedenkelijke bumperstickers erop? Bovendien is het binnenland van de VS niet voltallig voor Trump. Alabama is Minnesota niet, en Florida is Georgia niet. Wij woonden destijds in de Midwest, in Minneapolis, en daar had je, op New York na, het hoogste aantal theatervoorstellingen per hoofd van de bevolking. **Bob Dylan** komt vandaar. De *rednecks* waren er niet nieuw, hun verzuchtingen evenmin. Zelfs Trump was niet nieuw: hij heeft net hetzelfde verteld als wat hij in de jaren 80 al vertelde. Wat was er wel nieuw? Een woningcrisis, een kredietcrisis, er zijn gewoon veel meer *poor whites* dan dertig jaar geleden. En zij zijn wel gaan stemmen, de ontgoochelde Obama-kiezer veel minder. En zo is opnieuw iemand met geen 20 procent van de stemmen president geworden.»

HUMO In de wereldwijde wedstrijd democratische versus autoritaire regimes zijn de autoritaire aan de winnende hand.

« Er zijn momenteel 130 klimaatzaken aangespannen tegen regeringen. Politici die denken dat ze die wel van de baan kunnen krijgen, hebben het nog altijd niet begrepen »

► **CLAEYS** «Dat denk ik ook. Het vertrouwen in de democratische instellingen daalt al meer dan twintig jaar. In de laatste studie van de VRIND, de Vlaamse Regionale Indicatoren, was het vertrouwen in politieke partijen en het parlement gezakt tot 25 procent.

»Sinds de val van de Berlijnse Muur telt Europa meer democratieën, maar de kwaliteit ervan is achteruitgegaan. Polen is geen communistische dictatuur meer, maar je ziet nu hoe de regering daar alle macht naar zich toe probeert te trekken. En het verbaast me dat veel politici blijven doen alsof dat heel normaal is, in plaats van na te denken hoe ze die democratie met veel meer inspraak weer gezond kunnen maken. Want niet alleen in Polen en Hongarije worden rechters wereldvreemd genoemd, wordt de pers aangevallen, of weigeren politici in debat te gaan. Zelfs in Vlaanderen voel je zelfcensuur, uit vrees om uit de gratie te vallen van ministers of partijvoorzitters. Van zodra een politicus zegt dat hij niet meer naar die tv-studio wil gaan, niet meer met die krant wil praten, is *fake news* niet meer veraf, wil je de pers enkel nog als machtsmiddel gebruiken. En niet alleen Bart De Wever doet dat. Ondertussen zijn er evenveel politieke benoemingen, worden kritische ambtenaren aangepakt, probeert men de wet over de

openbaarheid van bestuur uit te hollen: het zijn allemaal zorgwekkende evoluties.»

NIET NAÏEF ZIJN

HUMO Je pleit voor een nieuwe democratische organisatievorm: het octopusmodel. Leg eens uit.

CLAEYS «Ik las in The Guardian een recensie over een boek over octopussen, de avond dat we met het stadsbestuur en de Vlaamse regering het akkoord over de Oosterweelverbinding hadden ondertekend. Toen bleek dat burgerbewegingen geen saboteurs van de vooruitgang zijn, zoals een bepaalde lobby telkens bleef beweren, maar integendeel mee voor een evenwichtige oplossing kunnen zorgen. We waren erin geslaagd om af te stappen van het autoritaire top-down beslissingsmodel, en onder leiding van intendant **Alexander D'Hooghe** kon een gesprek beginnen waarbij wederzijds begrip groeide. Daaruit ontstond een compromis waarin iedereen iets van zijn vragen en behoeften kon terugvinden. Alle partijen aan tafel werden aangestuurd door een centraal brein – de intendant –, maar elk kon toch nog onafhankelijk bewegen en een weg zoeken, waardoor het geheel uiteindelijk vooruit kon gaan. Zo werkt een octopus: een centraal brein en veel autonomie voor iedere arm. Het zenuwstelsel zit over de hele huid verspreid, waardoor

‘Erover schrijven volstond niet langer. Ik vond dat ik de handen uit de mouwen moest steken.’

enorm veel informatie tussen hoofd en armen heen en weer gaat. Zo kun je van een representatieve democratie een brede participatieve democratie maken.

»Een octopus is trouwens het enige grote dier dat zich moeiteloos door een opening van drie vierkante centimeter kan wringen (*lacht*).»

HUMO Heeft dat model elders al gewerkt, of blijft het een unicum?

CLAEYS «Er wordt steeds meer mee geëxperimenteerd. In Noord-Italië lagen in een vallei vijf kleine dorpen die al jaren twijfelden om te fuseren. Ze beseften wel dat het voordelen kon opleveren, maar de vijf burgemeesters wilden er niet van weten, want ze wilden herverkozen worden. Elk dorp hield angstvallig en emotioneel vast aan zijn identiteit. Men heeft toen een representatief staal van de bewoners van die dorpen

samengezet met experts en hen laten praten over de voordelen en nadelen. Die mensen hebben een tekst gemaakt en geargumenteed dat een fusie veel meer voordelen dan nadelen had, een stelling die bekrachtigd werd in een adviserend referendum, en daarna ook in de praktijk is omgezet.

»De stemming over abortus in Ierland heeft een overonderende meerderheid opgeleverd die niemand had zien aankomen. Ook daar heeft eerst een representatief burgerpanel na hoorzittingen met experts het advies uitgebracht om voor abortus te stemmen. Het is geen wondermiddel, want ook in die nieuwe democratie gaan belangen blijven spelen, maar je krijgt wel bredere gedragen oplossingen.»

HUMO De vaakst gehoorde kritiek op burgerparticipatie is het voorbeeld van de twee appartementsbewoners op de zeedijk die een

«**Onze kieswetgeving is echt aan herziening toe, want het systeem dreigt soms een *kakistocratie* op te leveren, een staatsvorm geleid door de minst geschikte mensen**»

maatschappelijk waardevol windmolenpark op zee tegenhouden omdat het hun uitzicht zou kunnen belemmeren.

CLAEYS «Ik vind dat helemaal niet erg, integendeel. Als overheid probeer je je plannen zo goed mogelijk voor te bereiden, en dan spring je. Maar in een rechtsstaat mogen individuen ook wat later wakker worden, en pas dan beseffen dat daar ook nadelen aan zitten. Een onafhankelijke rechter zal dan afwegen of jouw bezwaarrechtsgeldig is of niet, en daarna de wet toepassen. Bovendien zitten achter twee klagers vaak veel meer klagers: mensen die de centen niet hebben om een procedure op te starten, er bang voor zijn, het stadsbestuur niet tegen de kar willen rijden, maar die wel allemaal de bezwaren delen van de twee die wel durven zeggen dat ze het er niet mee eens zijn. Rosa Parks was destijds ook de enige op de bus die protesteerde, nee?

»Je moet niet naïef zijn: de Oosterweeloplossing is er gekomen omdat iedereen wist dat de actiegroepen gelijk zouden gekregen hebben van de Raad van State en dus het hele project terug naar af hadden kunnen sturen. Dat we die nucleaire knop hadden, heeft het gesprek ook mogelijk gemaakt. Je houdt burgerparticipatie niet meer tegen. Er zijn momenteel wereldwijd 130 klimaatzaken aanhangig gemaakt tegen regeringen. Politici die denken dat ze die met wat duwen en trekken wel van de baan kunnen krijgen, hebben het nog altijd niet begrepen.»

Manu Claeys, 'Red de democratie! Waarom het systeem hapert en wat we eraan kunnen doen', Uitgeverij Polis

EEUWIG SPITS JAN MULDER

Loris Karius leerde het vak in Biberach an der Riss. De talentvolle doelman trok de aandacht van Mainz en, na enkele seizoenen daar het doel te hebben verdedigd, van Liverpool. Vaste keeper Simon Mignolet zou maar beter geen fouten maken: Liverpool-trainer Jürgen Klopp was ooit van Mainz en is een fan van Karius.

Mignolet maakte een foutje. Karius werd opgesteld. De week daarop keepte Mignolet weer. Die situatie duurde enige tijd en toen besliste Klopp dat Karius zijn eerste doelman was. Mignolet belandde definitief op de bank.

Karius is een wildebras met een zweem arrogantie. Keepers zijn types. Hij speelde goed. Toen kwam de finale van de Champions League met de twee blunders van de eeuw, getekend Karius.

Wanneer hij de bal in handen heeft, raakt hij gewoonlijk in lichte paniek: waarheen moet ik gooien, waarom wuift er niemand? Nu doet hij iets wat op uitwerpen lijkt en hij raakt twee meter verderop het been van Karim Benzema: bal stuitert in doel. Iets later. Een ver schot van Gareth Bale komt recht op hem af en de bal is makkelijk te vangen. Maar Karius zoekt al een medespeler om straks naartoe te gooien en vergeet de juiste volgorde: eerst vangen, dan gooien. Goal.

Enkele edities geleden kon u op deze plaats lezen hoe keeper Sven Ulreich van Bayern München het toneel opging met het drama 'Ulreich'. De ramp die Karius overkwam, vergt een andere aanpak. Grapjes zijn uit den boze, dit is een levenslange nachtmerrie. De hoon op Twitter en YouTube duurt even, maar de paparazzi die hem door de brievenbus fotograferen en de giehelende passagiers op de luchthavens en in de winkelstraten zullen voorlopig niet moe worden. In werkelijkheid gaat het om zijn welzijn.

De altijd stoïcijnse wereldkampioen Per Mertesacker nam dit jaar afscheid en deed bij die gelegenheid de opvallende bekentenis dat hij voor elke wedstrijd miselijk van de zenuwen en zwaar depressief

was van de verantwoordelijkheid in de verdediging van Arsenal en het Duitse elftal. De stoere Mertesacker slikt antidepressiva. Dat dreigt de toekomst van Karius te worden wanneer hij bij FC Liverpool blijft of vertrekt.

Na de finale in Kiev zei Oliver Kahn, analist bij ZDF, over Karius: 'Dit was de slechtste keepersprestatie van de laatste twintig, dertig jaar.'

Het WK in Japan en Zuid-Korea vond plaats in 2002. Zestien jaar geleden. Het zou Ollie hebben gesierd als hij zich zijn enorme blunder in de finale Duitsland – Brazilië even had herinnerd, want dat was de grootste blunder uit alle finales van alle wereldkampioenschappen. Kahn liet een slap schot van Rivaldo dat recht op hem afkwam, uit zijn handjes vallen en Ronaldo kon intikken: 1-0.

Karius werd 'getroost' door zijn trainer. Die omhelzing was kort en erger dan de doodsbeldingen op Twitter

In het boekje 'Keepers' schreef ik ooit iets over het fenomeen 'doorlopen' op een keeper, hem blesseren en de arme man dan niet opzoeken in de kliniek: 'Alhoewel, het lijkt me toch een aantrekkelijke gedachte: Kahn als een soort Oliver Hardy

voor driekwart in het gips en wij op een stoeltje met een bedrukt gezicht naast hem, inwendig brullend van de pret en met de handen aan de touwtjes om hem in kamer 24 van de afdeling Zieke Keepers op en neer te laten zwaaien en door het raam te laten bengelen bij de glazenwassers.' Grappig bedoeld, misgegooid.

Karius werd 'getroost' door zijn trainer. De omhelzing van Klopp was kort en erger dan de doodsbeldingen op Twitter. Maar wat moet Klopp doen? FC Liverpool is een multinational waarin troost geen prioriteit heeft.

Als ik Karius van Mainz naar Liverpool had gehaald, zou ik hem vertrouwen geven, nog twee blunders vergeven. Pas na de vijfde kopen we een andere doelman. Dan ben je te teergevoelig voor het topmanagement. Een keeper van FC Liverpool verdient een fortuin per jaar. Voor dat geld moet hij ballen tegenhouden.

Karius deed dat niet. Wanneer hij in september werkloos is, mag hij niet vreemd opkijken.

